

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Sect. IV. De officiis Beatissimæ Matris circa filium natum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77031)

corpus, unamq; habuit animam, quia tota simul cum Christo renata est. Quis audiret unquam tale, ait Isaias, & quis vidit huic simile? Numquid pariter terra in die una, aut pariter gens simul? Verè quemadmodum univèrsam gentem humanam beatissima Virgo simul peperit, ita illam ad supremum iudicii diem unico velut partu effundet terra tot pignoriū pregnans mater. Et quemadmodum tellus post partum tam numerosum die supremo editum in novum sese decorem induet, tamquam si gauderet tot peperisse populos, quos tandem parturisset, ita Mater Domini summis cumulata gaudiis, & caelestibus delibuta voluptatibus, immensum lætabatur, & Angelorum & hominum ruinas co unico partu restaurandas.

Ex hoc Mater Domini maximo cumlata gaudio, purissimam animo voluptatem capiebat.

Addenda hinc gaudii augmenta. Angelorū cantus, pastorū cursus, & narratio de iis, quæ viderant, & audierant letissimā. Maria autē conservabat omnia verba hæc cōferens in corde suo. Quis ergo liquide voluptatis torrens in pectus Matris cœlo credendus defluxit, è tot gaudiorū corviatione increfcens? Manarunt utiq; suavissimè gaudio lacrymæ. Ita Divinū Verbum Virgo beatissima utero semel concepit, corde autem sæpius divina verba, cum ab Angelis, tum ab aliis prolata. Imitetur Deiparâ sedulo; omnia Domini ies verba, resque illius gestas penitissimo pectore conservevit; præsepe, flagra, columnam, spinas, clavos, lanceæ, crucem, spongiam, sepulchrum, simul & labores, cruciatus, probra, ignominias, ludibria, mortem, cum immensâ maiestate, gloriâ, divinitate conferamus. Et quæ simul etiam amorem illius ardentissimū, cum nostri amoris hieme, submissione illius cum nostrâ superbâ, temperantiam illius cum gulâ nostrâ, castimoniam illius cum luxuriâ nostrâ, ipsius mansuetudinē cum nostrâ iracundiâ ad trutinam justam appendamus, & quasi arena maris ista gravidâ apparebit.

§. IV. De officii beatissimæ Matris circa natum filium.

ET pannis (ait Lucas) cum involvit. Dubium nullum est, quin omne veræ matris officii summâ curâ, voluntate pronissimâ, affectu maximo sit exequata, quæ se ancillam etiam huius Domini coram Angelo profectâ est. Neque enim minis manu, quàm ore ac corde obsequiosa fuisse censenda est.

Equisando satis explicet, quo studio, quòve animi sensu Puerum hunc divinū brachiis gestarit, fasciis ligarit, solverit, pectori admovertit, labra labris junxerit, castissima oscula fixerit, virgineo lacte paverit, nec quidquam officii materni pretermiserit. Non ignobilis hoc ævo scriptor censet, Christū præ omnibus ceterarū gentium diis adorandum, si hoc unum privilegium spectetur, quòd lacte virgineo sit nutritus. Virgineum lac multò quàm pretiosissimum. Nullum enim quod vocant potabile aurum, non aqua vitæ gemmea, nullum illi nec dar conferendum. Quis Principum, quis Regum aut Cæsarium lac virginis bibit? Solum humilitatis Magister Christus virgineo lacte pascitur. Lætabunda canit Ecclesia: Salvatorē saeculorum ipsum Regem Angelorū, sola Virgo lactabat ubere de cœlo pleno. Hinc ab Hebræâ muliere, quæ publicè succlamabatur illustrissimum illud elogium: Beatus venter qui te portavit, & ubera quæ suscipit.

Ne miremur hinc infanti Christo palmulam utramque à Matre fasciis ligatam. Prisco ævo iratus Deus utraq; manu feriebat noxios. Ægyptum certè plagis ac suppliciis decem pleicibus percussit, utraq; præcedo manus ad inferendos idus fuerat composita, senserunt decem ferientis digitos Ægyptii: Ipsimet hoc falsi, Digitus Dei, inquit, est hinc. Deinde Virgo puer-

pera has filii manus clavis olim figendas iam pannis ligavit, ut eas velut affuefaceret ad perferenda clavorum vincula, quæ postulissent pannorum.

Neque hinc illud omittendum. Non tantum Mater felicissima, filio hæc præstitit obsequia, sed & sola præstitit, idque sine ancillarum ope ac ministerio. Verè & Mater, & ut ipsa vaticinata est, Ancilla Domini. Beatus Hieronymus adversus Heluidium, Nulla, inquit, ibi obsterix, nulla muliercularum sollicitudo intercessit; ipsa pannis involvit, ipsa & mater & obsterix fuit. a Hæc manus Virginis, hæc brachia, Monarchâ mundi gestarunt, laverunt, fasciarunt. b Hinc prisce Patres Virginis fecunda brachia vocant, thronum Regium, gloriosum, sanctum, Cherubicum, solum dignum quo Sanctus Sanctorum gestaretur in terrâ.

b Apud Iaponios recens nati deferuntur, curæ etiâ rigente, ad flumen

§. V. De beati Iosephi actionibus circa Christum natum, & de eiusdem gaudio.

Iosepho Servatoris nutritori, ter minimum spectandos sese Angeli exhibuerunt. Iosephus Deus ipse iustus appellavit Matthæi calamo: Ioseph autem cum esset iustus. Huic igitur viro longè hæc illis sum-mum totius mundi thesaurum Pater celestis cōmiserat servandum. Quo quidem modo æternus Pater, patris nomen cum illo cōmunicavit, qui non tantum nomen, sed & affectum, sollicitudinem, auctoritatem patris participavit, tamquam si Christum adoptasset in filium. Ita hic Christi nutritor Apostolis quidem inferior fuit officio & munere, non tamen sanctimoniam & conjunctione cum Christo. Nec improbabile est majorem illum gratiam assecutum quàm Ioannē Baptistam, quia excellentius quàm ille munus videtur habuisse, atq; majorem in amore crescenti opportunitatem ex assiduo Christi contubernio. Atque hinc affirmare possumus, Iosephum fuisse integerrimum & eximia sanctitatis virum. Deus enim gratiam cōferit accommodatam muneri quod assignat; at Iosephi munus fuit excellentissimum. Hinc ille tam promptè obediit, tam sine hesitatione credidit, tam prudenter & integrè omnia perfecit.

Actiones Iosephi circa Christum natum variæ fuerunt, & sine dubio summâ sedulitate, fide, curâ, amore obitæ, prout tempus, locus res ipsa poscebant.

Dixerat Iosepho Angelus: Ioseph, fili David, noli timere accipere Mariam conjugem tuam; quod enim in eâ natum est, de Spiritu sancto est. Pariet autem filium, & vocabis nomen eius IESUS. Adverte, mi Ioseph, & tui muneris dignitatem cogita. Deus, per quem nec ales esurit, qui dat jumentis escam ipsorum, & pullis corporum invocantibus eum, qui producit in montibus fœnum, & herbam servituti hominum: qui Danielem in lacu leonū nutrit, qui aperit manum suam, & implet omne animal benedictione: qui dat omnibus affluenter, ille ipse Deus, in quem desiderant Angeli prospicere, factus homo tibi vult subdi, & à te nutriti ut filius, tu ei tutor & defensor, tu imò pater eris. Dixit hinc Iosephus: Si hæc à Spiritu sancto divinitus aguntur, quid meis opus est curis? Nil horum objecit. Cum ei verò Angelus imperaret, Surge & accipe Puerum & Matrem ejus, & fuge in Ægyptum; hic Iosephus, quod Chrylostomus observat, nihil interposuit ejusmodi querelarum: Res ista incerta prorsus & ambigua est. Tu paucis antè mensibus dicebas: Salvabit populum suum. Iam neque seipsum quidem periculis potest subducere, sed fuga nobis necessana & commigratio in longinquas terras. Contraria sunt promissis facta. Nil istorum penitus opposuit. Vir enim erat fidelissimus, qui ministerium, laborem, industriad, & omnem quam potuit prædientiam modicæ huic familiæ paratissimus exhibuit, verus defensor, providus pater, sollicitus nutritor.

Matth. c. i. v. 20. & 21. Psal. 140. vers. 9. Psal. 103. vers. 14. Dan. c. 14. v. 37. & 38. Psal. 144. vers. 16. Luc. c. i. v. 5. 1. Pet. c. i. vers. 12. Matth. c. 21. vers. 13. Chryl. ho. 8. in Matth. anagm. Mat. c. 14. vers. 21.

Luc. 1. 1. 7. Angelorū cantus, pastorū cursus, & narratio de iis, quæ viderant, & audierant letissimā. Maria autē conservabat omnia verba hæc cōferens in corde suo. Quis ergo liquide voluptatis torrens in pectus Matris cœlo credendus defluxit, è tot gaudiorū corviatione increfcens? Manarunt utiq; suavissimè gaudio lacrymæ. Ita Divinū Verbum Virgo beatissima utero semel concepit, corde autem sæpius divina verba, cum ab Angelis, tum ab aliis prolata. Imitetur Deiparâ sedulo; omnia Domini ies verba, resque illius gestas penitissimo pectore conservevit; præsepe, flagra, columnam, spinas, clavos, lanceæ, crucem, spongiam, sepulchrum, simul & labores, cruciatus, probra, ignominias, ludibria, mortem, cum immensâ maiestate, gloriâ, divinitate conferamus. Et quæ simul etiam amorem illius ardentissimū, cum nostri amoris hieme, submissione illius cum nostrâ superbâ, temperantiam illius cum gulâ nostrâ, castimoniam illius cum luxuriâ nostrâ, ipsius mansuetudinē cum nostrâ iracundiâ ad trutinam justam appendamus, & quasi arena maris ista gravidâ apparebit.

Luc. 1. 1. 7. ET pannis (ait Lucas) cum involvit. Dubium nullum est, quin omne veræ matris officii summâ curâ, voluntate pronissimâ, affectu maximo sit exequata, quæ se ancillam etiam huius Domini coram Angelo profectâ est. Neque enim minis manu, quàm ore ac corde obsequiosa fuisse censenda est.

Equisando satis explicet, quo studio, quòve animi sensu Puerum hunc divinū brachiis gestarit, fasciis ligarit, solverit, pectori admovertit, labra labris junxerit, castissima oscula fixerit, virgineo lacte paverit, nec quidquam officii materni pretermiserit. Non ignobilis hoc ævo scriptor censet, Christū præ omnibus ceterarū gentium diis adorandum, si hoc unum privilegium spectetur, quòd lacte virgineo sit nutritus. Virgineum lac multò quàm pretiosissimum. Nullum enim quod vocant potabile aurum, non aqua vitæ gemmea, nullum illi nec dar conferendum. Quis Principum, quis Regum aut Cæsarium lac virginis bibit? Solum humilitatis Magister Christus virgineo lacte pascitur. Lætabunda canit Ecclesia: Salvatorē saeculorum ipsum Regem Angelorū, sola Virgo lactabat ubere de cœlo pleno. Hinc ab Hebræâ muliere, quæ publicè succlamabatur illustrissimum illud elogium: Beatus venter qui te portavit, & ubera quæ suscipit.

Ne miremur hinc infanti Christo palmulam utramque à Matre fasciis ligatam. Prisco ævo iratus Deus utraq; manu feriebat noxios. Ægyptum certè plagis ac suppliciis decem pleicibus percussit, utraq; præcedo manus ad inferendos idus fuerat composita, senserunt decem ferientis digitos Ægyptii: Ipsimet hoc falsi, Digitus Dei, inquit, est hinc. Deinde Virgo puer-

Luc. c. 1. vers. 38. a Tulerunt & obsterix fuit. b Hæc manus Virginis, hæc brachia, Monarchâ mundi gestarunt, laverunt, fasciarunt. c Hinc prisce Patres Virginis fecunda brachia vocant, thronum Regium, gloriosum, sanctum, Cherubicum, solum dignum quo Sanctus Sanctorum gestaretur in terrâ.

b Apud Iaponios recens nati deferuntur, curæ etiâ rigente, ad flumen

Iosepho Servatoris nutritori, ter minimum spectandos sese Angeli exhibuerunt. Iosephus Deus ipse iustus appellavit Matthæi calamo: Ioseph autem cum esset iustus. Huic igitur viro longè hæc illis sum-mum totius mundi thesaurum Pater celestis cōmiserat servandum. Quo quidem modo æternus Pater, patris nomen cum illo cōmunicavit, qui non tantum nomen, sed & affectum, sollicitudinem, auctoritatem patris participavit, tamquam si Christum adoptasset in filium. Ita hic Christi nutritor Apostolis quidem inferior fuit officio & munere, non tamen sanctimoniam & conjunctione cum Christo. Nec improbabile est majorem illum gratiam assecutum quàm Ioannē Baptistam, quia excellentius quàm ille munus videtur habuisse, atq; majorem in amore crescenti opportunitatem ex assiduo Christi contubernio. Atque hinc affirmare possumus, Iosephum fuisse integerrimum & eximia sanctitatis virum. Deus enim gratiam cōferit accommodatam muneri quod assignat; at Iosephi munus fuit excellentissimum. Hinc ille tam promptè obediit, tam sine hesitatione credidit, tam prudenter & integrè omnia perfecit.

Actiones Iosephi circa Christum natum variæ fuerunt, & sine dubio summâ sedulitate, fide, curâ, amore obitæ, prout tempus, locus res ipsa poscebant. Dixerat Iosepho Angelus: Ioseph, fili David, noli timere accipere Mariam conjugem tuam; quod enim in eâ natum est, de Spiritu sancto est. Pariet autem filium, & vocabis nomen eius IESUS. Adverte, mi Ioseph, & tui muneris dignitatem cogita. Deus, per quem nec ales esurit, qui dat jumentis escam ipsorum, & pullis corporum invocantibus eum, qui producit in montibus fœnum, & herbam servituti hominum: qui Danielem in lacu leonū nutrit, qui aperit manum suam, & implet omne animal benedictione: qui dat omnibus affluenter, ille ipse Deus, in quem desiderant Angeli prospicere, factus homo tibi vult subdi, & à te nutriti ut filius, tu ei tutor & defensor, tu imò pater eris. Dixit hinc Iosephus: Si hæc à Spiritu sancto divinitus aguntur, quid meis opus est curis? Nil horum objecit. Cum ei verò Angelus imperaret, Surge & accipe Puerum & Matrem ejus, & fuge in Ægyptum; hic Iosephus, quod Chrylostomus observat, nihil interposuit ejusmodi querelarum: Res ista incerta prorsus & ambigua est. Tu paucis antè mensibus dicebas: Salvabit populum suum. Iam neque seipsum quidem periculis potest subducere, sed fuga nobis necessana & commigratio in longinquas terras. Contraria sunt promissis facta. Nil istorum penitus opposuit. Vir enim erat fidelissimus, qui ministerium, laborem, industriad, & omnem quam potuit prædientiam modicæ huic familiæ paratissimus exhibuit, verus defensor, providus pater, sollicitus nutritor.

Nicolaus
Liramus, &
Magister hi-
st. varum.

Isc. 58. 7.
Vide Petrus
Morales in
c. 1. Matth.
l. 5. tract. 2.
n. 17. & 18.
mibi p. 84. 9.
ubi de sacer-
dotibus illis
amplius pro
testimonio
dicit.

Idem Petrus
Morales in
c. 1. Matth.
l. 5. tract. 11.
nu. 28. mibi
pag. 990.

Iosephi
gaudium
visio in car-
ne Deo
fuit maxi-
mum.

Isc. 2. 10.

Ajunt Iosephum arte fabrilis ligneum prae sepe in-
cunas & lectulum Christo puero aptasse. Eodem jam
fasciis ligato suam etiam vestem in tegumen suavis-
simo affectu praebuisse. At vero Matrem de capite
velum detraxisse Puero magis fovendo. Virgo bea-
tissima, quam illud fideliter servasti. Cum videris mu-
ltum operi enim, & carnem tuam ne displiceret? Sunt por-
ro qui graviter testentur, tam Iosephi vestem, quam
velum Virginis eximio huic usui consecratum, Ro-
mae in beata Anastasia templo asservari. Testi-
monia ego more meo margini commendo.

Iosephus igitur hunc filium suum in sudore vul-
tus sui, & in labore manuum suarum semper aluit,
individuis ei comes in omni peregrinatione adfuit,
amore tam naturali quam acquisitio, et Theologi
loquuntur, & supernaturali eximie amavit. Hinc
Theologorum aliqui censent, Iosephum cum Chri-
sto rediivo ceteris; Sanctis in vitam pariter redi-
isse: cum eodem in comitatu ac societate illorum,
qui Christo moriente revixerant; abiisse in caelum;
& Christo & Christi Matre proximum obtinere lo-
cum.

Sed nec inter mortales sua illi defuit beatitudo.
In rebus etiam turbidissimis, in paupertate arctissi-
ma gaudendi fontem habuit largissimum.

Gaudium illius visio in carne Deo quis ambigat
fuisse maximum, varietque auctum e Pastorum ac-
cursu & narratione, ex Regum adventu & munifica-
tione. Nec dubium quin ille haec omnia, uti
Virgo desponsata, in corde suo servavit & contule-
rit, atque inde miram hauserit voluptatem. Huic vi-
ro examumissim conveniebat voluptabilis ille nuntius:

Dicite iusto, quoniam bene.

CAPUT V.

De obsequiis Christo nato delatis.

DE Virginis Matris & nutritii Iosephi obsequiis
Christo Nato delatis, superiori capite dictum.
Nec tamen defuerunt alia, quae Christo deferreban-
tur obsequia ab Angelis, a Pastoribus, ad ipsos Side-
ribus, de quibus agendum.

§. I.

Baruch c. 3.
v. 34. & 39.

Isa. c. 30.
vers. 26.

Matth. c. 2.
vers. 2.
Cur stella
quae appar-
uit Magis
vocatur
stella Do-
mini.

Amb. tom 5.
Hom. 16. de
Natal. Dom.
mibi p. 796.

Hebraeus vates Baruch pervigiles fiderum excu-
bias admiratus, stella, inquit, dederunt lumen in
custodis suis & lacatae sunt, vocatae sunt, & dixerunt, Adsu-
mus; & luxerunt ei cum iucunditate, qui fecit illas. Hic est
Deus noster. & non estimabitur alius adversus eum. Post haec
in terris visus est & cum hominibus conversatus est. Lucu-
lentum testimonium de Spectando inter homines
Deo. His Isaias accinens, Et erit lux luna inquit, sicut
lux solis, & lux solis erit septemplex, sicut lux septem die-
rum in die, quae alligaverit vulnus populi sui. & percussu-
ram plagae eius sanaverit. Verè alligatum est vulnus no-
strum cum in gramineis cunis ligari se passus est
Deus.

Et certè quamprimum Dominus Iesus sol novus
in stabulo illuxit, nova etiam stella in caelo praeful-
sit. Vidimus ajunt Magi, stellam ejus in Oriente. Ad quae
beatus Maximus, Bene, inquit, stella ejus dicitur. quia
quamvis omnes ab eo creatae, stella ipsius sunt, haec tamen pro-
priae Christi erat quae specialiter ejus nuntiabat adventum. Et
ceterae quidem factae sunt stellae, ut mundi ipsius tempora cur-
susq; distinguerent: haec verò prodire jussa est, ut ipsum mun-
di Dominum, & regni caelestis adesse tempus ostenderet. Hoc
officii sol ipse suis avulsus sedibus, si fieri potuisset,
non gravatè praestitisset.

Ambrosius solem sacra nocte illà, & liberalius re-
tulisse non obscure asserit, & in eam sententiam illa

Pauli verba recitat: *Et per ipsum vestiret omnia sive quae in caelis, sive quae in terra sunt.* Subjungit: *Sed enim obscuratur sol cum Christus paritur, necesse est illum splendidius solis lu-
cere cum nascitur.* Et si Iudas morte operantibus offundit re-
nebras, cur non Maria parturienti Vita, exhibeat claritatem?
Aut quare non credamus, quod nascente Christo sol ad obsequium
lucidior adveniret, cum Magos ad indicium clarior stella pre-
cesserit? Quod autem hic ipse sol ea nocte ad ortum
properaverit, his ostendens rationibus; si stella, in-
quit, per diem alieni temporis officium ministravit, cur non
credamus, quod sol quoque nocturnis horis aliquantulum ma-
turior advenit decesserit? *Suscepit ad Iesum Nave orationem
defecus fecit in die, cur non ad Christi nativitatem festinus
promoveret in nocte?* Ex quo denique factum puto, ut nox
decesseret, dum sol festinus ob Dominicam nativitatis obsequium,
ante lucem mando procul; quam nox cursum sui temporis
consummavit. Sol igitur praeter consuetudinem in hac festivi-
tate maturius illuxit. *Quia potius ipsam noctem non susce-
pisset, nec aliquid obscuritatis habuisse, in qua pastores per-
vigilant, Angeli exultant, astra deserviunt.* Nec mirari de-
bemus, quod in nativitate Christi nova omnia facta
sunt, cum novum hoc ipsum fuerit, quod Virgo
peperit. Iure sol obsequitur, stella famulatur.

§. II. De Pastoribus, eorumque hi-
mili conditio.

Beatus Lucas natalem hanc laetitiam accuratè co-
memorans, Pastores, ait, erant in regione eadem, vi-
gilantes & custodientes vigiliam noctis super gregem suum.
Tres numero fuisse pastores, communis fert opinio.
Hi gregem suum custodiendum non procul Bethlehem
ad turrim Eder, qui ab oppido Bethlehemo mille
passibus distabat; ubi Iacob suos greges paverat.

Moris erat apud praecios illos opihones, noctem in
vigiliis quaternas dividere, & gregem vicissim cu-
stodire, onere, ut fit, in plures partito. Quod ea ip-
sa nocte, qua Christus natus, factum esse credibile
nobis est.

Porro de turri hac Eder, Michæa dictum complu-
res accipiunt: *Et tu turris gregis nebulosa filia Sion, usque
ad te veniet; & veniet potestas propria, regnum filiae Hierusa-
lem.* Nunc quare mare contraheris, numquid non rex est
tibi? Chaldaeus interpres Christum ipsum hac turri
adumbratum ait, qui stans in terra caelum attinge-
bat. Nebulosa dici poterat turris illa, quia Hebraeis
certè abscondita: *Posuit Deus tenebras latibulum suum.*

Erant igitur pastores in eadem (Nascentis Christi
regione vigilantes. His verbis lucem mysticam affun-
dens Ambrosius, Videre, inquit, Ecclesia surgens exor-
dium. Christus nascitur, & Pastores vigilare caeperunt, qui
gentium greges, pecudum more antea viventes, in caulam
Domini congregarent. Grex igitur, populus est; nox, secu-
lum; pastores, sunt Sacerdotes. Aut fortasse etiam ille sit pa-
stor, cui dicitur: *Esto vigilans & confirma.* Quia non solum
Episcopos ad tuendum gregem Dominus ordinavit, sed etiam
Angelos destinavit. Quod beatus Gregorius confirmans
illi, ait, praeter ceteris sublimia videre merentur, qui fidelibus
solicite praesunt. Et Beda, Bene, inquit, pastores vigilant
nato eo qui est pastor bonus, qui relictis nonaginta novem
ovibus, per hoc desertum unicam quaesivit oviculam, quam
propria carne pastam in verum ovile reduceret.

Illud singularius observandum: Erant in regione
eadem; in eodem mundi contemptu, in eadem vita
asperitate, in eadem omium charitate. Sunt qui non
minus vigilent, sed non in regione eadem, quia vi-
gilant in regione daemonis, uti sunt lufores, ebriosi,
comestatores, fures, latrones, potatores, lenones,
galeones, & hoc genus hominum. Hi quidè vigilant,
sed non ad Socraticas aut Stagiraas chartas, ve-
rum ad fabulas, ad chartulas pictas, ad folia cordis
noxae, glandis, frondis, vigilant, sed ad abacum & fritillam.